

CYFROWA IDENTYFIKACJA TOŻSAMOŚCI A WIELKI RESET

Dr hab. Paweł Fajgielski, prof. KUL

Wystąpienie na seminarium nr 1 zorganizowanym w ramach Projektu: „Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu - studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej”
w dniu 25 listopada 2022 r..

Tożsamość cyfrową (ang. *digital identity*) można określić jako zestaw danych w postaci cyfrowej, które w sposób unikalny identyfikują osobę fizyczną. W ostatnich kilkudziesięciu latach proponowane były różne koncepcje tożsamości cyfrowej¹.

Jedną z koncepcji tożsamości cyfrowej, związaną z Wielkim Resetem, jest projekt rozwijany przez organizację ID2020 Alliance, której partnerami-założycielami są m.in. Microsoft, Fundacja Rockefellera oraz Gavi the Vaccine Alliance². Cechą charakterystyczną tej koncepcji jest ukierunkowanie na stworzenie jednolitej globalnej tożsamości cyfrowej dla wszystkich ludzi.

Jednym z założeń projektu ID2020 jest twierdzenie, że umiejętność udowodnienia swojej tożsamości w erze cyfrowej powinna być uznawana za podstawowe prawo człowieka, jednakże wiele osób takiej możliwości nie ma i dlatego konieczne jest wprowadzenie jednolitej globalnej tożsamości cyfrowej³. W projekcie tym prezentowane jest podejście, zgodnie z którym rządy nie są w stanie samodzielnie sprostać wyzwaniu, jakim jest stworzenie globalnej tożsamości cyfrowej, dlatego potrzebne jest podejście rynkowe, a realizacja tego zadania ma być możliwa dzięki współpracy wielu podmiotów, głównie prywatnych firm.

¹ Na temat tożsamości cyfrowej por. m.in. Ph. J. Windley, *Digital Identity: Unmasking Identity Management Architecture (IMA)*, O'Reilly Media Inc., Sebastopol, CA, 2008; C. Sullivan, *Digital Identity: An Emergent Legal Concept; The Role and Legal Nature of Digital Identity in Commercial Transactions*, University of Adelaide Press, Adelaide 2011. W literaturze polskiej por. m.in. M. Bąk, *Tożsamość jednostki wobec innowacji cyfrowych i globalnego postępu technologicznego*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie” 2017, nr 112, s. 9-19; P. Olszewski, *Wybrane problemy zarządzania tożsamością cyfrową w instytucjach administracji państwowej*, „Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych Szkoła Główna Handlowa” 2015, nr 38, s. 179-190.

² Por. ID2020, *Alliance Partners*, <https://id2020.org/alliance>.

³ Por. *The Need for Good Digital ID is Universal*, <https://id2020.org/digital-identity>.

Jako zalety tożsamości cyfrowej wskazuje się m.in. umożliwienie dostępu do usług socjalnych, korzystania z praw obywatelskich w formie wyborów i uczestnictwa w nowoczesnej ekonomii. W projekcie przemilcza się jednak, umniejsza lub marginalizuje zagrożenia związane z wdrażaniem globalnej tożsamości cyfrowej. Można wskazać tu m.in. liczne zagrożenia związane z prawem do prywatności, ułatwieniem prowadzenia inwigilacji, umożliwieniem kontroli społecznej na skalę masową czy wykorzystywaniem tożsamości cyfrowej do gromadzenia rozległych zasobów informacyjnych na temat jednostek i tworzenia rozbudowanych profili osobowości.

Wątpliwości nasuwają się także w kontekście charakteru podmiotów zaangażowanych w realizację projektu. Można odnieść wrażenie, że główni gracze zainteresowani są wdrożeniem tożsamości cyfrowej jedynie pod pozorem stworzenia udogodnień dla osób pozbawionych możliwości identyfikacji, z powołaniem się na prawa podstawowe, ich faktyczne motywy ich działań są natomiast w przeważającej mierze komercyjne.

Inny niepokojący wątek w projekcie ID2020 jest powiązany ze szczepieniami. Jednolita tożsamość cyfrowa może być wykorzystywana do kontroli na skalę globalną tego, czy osoby przyjęły szczepionkę, a poprzez identyfikację osób niezaszczepionych umożliwia wprowadzanie ograniczeń np. w podróżach lotniczych czy innych dziedzinach aktywności społecznej. Jednym z takich pilotażowych programów realizowanych w ramach projektu jest program cyfrowego identyfikatora zdrowotnego (ang. *Digital Health ID*) realizowany w Bangladeszu we współpracy z tamtejszymi władzami. Program nosi nazwę *Program dostępu do informacji* (ang. *Access to Information (a2i) Program*). Głównym celem programu jest zapewnienie noworodkom biometrycznego identyfikatora cyfrowego nadawanego w momencie rejestracji urodzenia lub podczas szczepień⁴. W założeniach programu podkreślono, że umiejętność udowodnienia własnej tożsamości jest jednym z podstawowych praw człowieka (choć nie wskazano przepisów, które takie uprawnienie przewidują), a ponad miliard ludzi na świecie nie jest w stanie udowodnić swojej tożsamości, z tego większość stanowią dzieci, które nie mają dokumentów i nie otrzymały aktu urodzenia⁵. W realizację głównego celu programu

⁴ *Digital Health ID RFP*, <https://id2020.org/digital-health-id-rfp>

⁵ *Ibidem*.

zaangażowały się różne podmioty m.in. rząd Bangladeszu, Wydział ICT Ministerstwa Poczty, Telekomunikacji i Technologii Informacyjnych, Dyrekcja Generalna ds. Usług Zdrowotnych, służba zdrowia, Wydział Ministerstwa Zdrowia i Rodziny, Gavi the Vaccine Alliance oraz inni uczestnicy projektu ID2020.

Program ma na celu zapewnienie niemowlętom przenośnego, biometrycznego identyfikatora cyfrowego w momencie rejestracji urodzenia lub podczas szczepień. W opisie projektu nie wyjaśniono szczegółowo na czym polegać ma biometryczny charakter identyfikatora, ogólnie jedynie wspomniano, że przy nadawaniu identyfikatora gromadzone będą zdjęcia i szablony biometryczne niemowląt (ang. *infant biometrics images and templates*)⁶. Ponadto w założeniach programu wskazano, że będą gromadzone dane biometryczne rodziców (w postaci skanów linii papilarnych), które będą powiązane z danymi dzieci⁷.

Wśród szczegółowych celów omawianego programu wskazano m.in. na 1) zwiększenie liczby dokładnych unikalnych identyfikacji (mające przyczynić się do zwiększenia interoperacyjności w obecnie rozdrobnionym systemie opieki zdrowotnej i ułatwienia ponownej identyfikacji oraz odzyskiwania danych, nawet w przypadku utraty dokumentacji w formie papierowej); 2) dążenie do poprawy skuteczności, zasięgu i równości szczepień; 3) wspieranie ciągłości opieki zdrowotnej (m.in. dzięki możliwości przenoszenia danych dotyczących tożsamości cyfrowej między placówkami opieki zdrowotnej); 4) stworzenie ekosystemu identyfikacji cyfrowej w celu ułatwienia dostępu do innych usług przez całe życie. Przy wskazywaniu celów wspomniano o konieczności zapewnienia mechanizmu ochrony prywatności, nie wskazując jednak szczegółowo, w jaki sposób zadanie to miałyby być realizowane.

W założeniach programu wyeksponowane zostały szczytne cele, które mogą być osiągnięte dzięki jego realizacji. Argumenty wskazujące na pozytywny wpływ identyfikatora cyfrowego na dostępność usług zdrowotnych mają przekonać do słuszności i zasadności

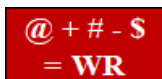
⁶ ID2020 Alliance, *Request for Proposal*, RFP-Main Document.pdf <https://id2020.org/uploads/files/ISP-RFP.zip>, s. 8.

⁷ *Request For Information*, <https://id2020.org/uploads/files/RFI.pdf>, s. 5.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

**Politechnika
Warszawska**

Wydział Administracji i Nauk Społecznych

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

podjęmowanych działań. Jednak realizacja omawianej koncepcji prowadzi również do wielu zagrożeń i negatywnych skutków. Można wspomnieć tu chociażby o umożliwieniu sprawowania kontroli na skalę ogólnokrajową (m.in. w kontekście szczepień), co może prowadzić do wyciągania negatywnych konsekwencji wobec osób niezaszczepionych. Innego rodzaju zagrożeniem jest niebezpieczeństwo wykorzystywania identyfikatora cyfrowego do łączenia zasobów informacyjnych zgromadzonych w różnorodnych administracyjnych zbiorach danych i wykorzystywania tych danych w celach odmiennych od tych, dla których informacje były gromadzone. Kolejna wątpliwość odnosi się do gromadzenia danych biometrycznych, których wykorzystywanie stanowić może daleko idącą ingerencję w sferę prywatności.